

Nr 242.

Ankom till riksdagens kansli den 12 december 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 till vissa brandskyddsanordningar vid försvarsväsendet.

(1:a avd.)

I propositionen nr 338 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 14 november 1941, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa dels för armén till Eldsläckningsmateriel under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 525,000 kronor,

dels för marinen till Eldsläckningsmateriel under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 445,000 kronor,

dels för flygvapnet till Flygmateriel m. m.: Eldsläckningsmateriel under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 100,000 kronor,

dels till Brandskyddsanordningar vid armén såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond ett reservationsanslag av 75,000 kronor,

dels till Brandskyddsanordningar vid marinen såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond ett reservationsanslag av 280,000 kronor,

dels ock till Brandskyddsanordningar vid flygvapnet såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond ett reservationsanslag av 1,368,000 kronor.

I skrivelse den 11 oktober 1941 har *överbefälhavaren över rikets försvarskrafter* framlagt förslag till mera planmässiga åtgärder för ordnande av brandskyddet vid försvarsväsendet. I nämnda skrivelse meddelar överbefälhavaren att i syfte att utreda brandfrågan inom försvarsväsendet hade genom hans försorg sommaren 1941 tillsatts »försvarsstabens brandskyddskommitté». Denna hade efter fullgjort uppdrag till överbefälhavaren inlämnat yttrande med förslag till erforderliga brandskyddsåtgärder. De synpunkter, som i yttrandet framfördes, samt de förslag till åtgärder, i vilka skrivelsen utmynnade, biträdades av överbefälhavaren.

Efter att hava lämnat en redogörelse för brandskyddskommitténs betänkande ävensom armé-, marin- och flygförvaltningarnas däröver avgivna utlåtanden har *departementschefen* för egen del i ärendet anfört följande.

Den undersökning rörande försvarsväsendets brandskydd, som på överbefälhavarens initiativ verkställdes inom försvarsstaben, har såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen givit vid handen, att förhållandena härutinnan icke äro i alla hänseenden tillfredsställande. Den för ifrågakvarande undersökning tillsatta kommittén har funnit ett flertal åtgärder påkallade för en effektivisering och rationalisering av det militära brandskyddet.

I anledning av kommitténs förslag har sålunda överbefälhavaren den 10 oktober 1941 fastställt *brandskydds föreskrifter* för försvarsväsendet. Vidare har överbefälhavaren förklarat sig hava för avsikt att framdeles äska medel för anställande av en *brandkonsulent*. Då slutligt förslag i detta avseende icke nu föreligger, anser jag mig icke böra i detta sammanhang ingå på denna av brandskyddskommittén och myndigheterna samt av brandförsvarsutredningen berörda fråga.

Brandskyddskommitténs huvudförslag, medelsanvisning till brandskyddets stärkande genom *materielanskaffning samt vissa byggnadstekniska m. fl. anordningar*, har tillkommit i samarbete med representanter för försvarsgrenarnas centrala förvaltningsmyndigheter och avser ett tillgodoseende av de i nuvarande läge mest angelägna behoven. Såsom framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen, hava — innan överbefälhavarens nu föreliggande förslag framlagts — från flygförvaltningens sida framställts särskilda äskanden om anslag till brandskyddsåtgärder, vilka delvis sammanfalla med de av överbefälhavaren i enlighet med brandskyddskommitténs förslag förordade. Då sistnämnda förslag synes hava i stort sett grundats på en noggrann undersökning och avvägning av de särskilda försvarsgrenarnas behov av anslag till dessa ändamål, anser jag mig böra i det följande utgå från överbefälhavarens förslag och förutsätter, att förutnämnda av flygförvaltningen framställda medelsäskandena härvid bliva i behörig utsträckning tillgodosedda. I den mån icke speciella skäl kunna åberopas, anser jag mig följaktligen icke böra framdeles tillstyrka särskild medelsanvisning för de av flygförvaltningen angivna ytterligare brandskyddsåtgärderna.

De av brandskyddskommittén anmälda medelsäskandena ha för *armén* begränsats till att omfatta materielanskaffning och vissa anläggningar, såsom branddammar och brandbodar. Däremot är frågan om erforderliga byggnadstekniska anordningar inom arméns olika etablissement alltfört föremål för utredning. Det nu aktuella medelsbehovet för *armén* uppgår till sammanlagt 300,000 kronor förutom det belopp av 500,000 kronor, vilket för ändamålet redan ställts till förfogande över förskottsstaten för försvarsväsendet. Denna förskottsanvisning torde nu böra regleras mot riksstaten genom anvisande av täckningsanslag, vadan sålunda medelsbehovet i denna del uppgår till ett belopp av 800,000 kronor. Emellertid torde någon anskaffning av motorsprutor med tillbehör för vissa barackläger i övre Norrland icke för närvarande böra äga rum. Angivna belopp bör därför reduceras med kostnaderna för berörda anskaffning eller 195,690 kronor. I följd härav beräknar jag medelsbehovet för *arméns* brandskyddsanordningar till (800,000 — 195,690 =) 604,310 kronor eller, i avrundat tal, 600,000 kronor. Av detta belopp torde i runt tal 75,000 kronor, belöpande på vattenreservoarer, brandbodar och dylikt, få anses vara av natur att böra anvisas över kapitalbudgeten såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond, medan återstoden, i runt tal 525,000 kronor, torde böra bestridas genom anslag å fjärde huvudtiteln.

För *marinen* räknar brandskyddskommittén med ett sammanlagt medelsbehov av 725,000 kronor. Detta belopp fördelar sig på följande poster, nämligen 200,507 kronor för byggnadstekniska anordningar, 393,660 kronor för

brandskyddsmateriel, 56,000 kronor för branddammar och brandbodas m. m. samt 74,833 kronor för administration och oförutsedda utgifter. Marinförvaltningen har i sitt remissutlåtande på anförda skäl ifrågasatt en höjning av det av brandskyddskommittén föreslagna beloppet till 820,000 kronor. För egen del finner jag mig emellertid böra fasthålla vid det av brandskyddskommittén förordade beloppet, 725,000 kronor, vilket som nämnts får förutsättas vara grundat på en undersökning rörande de mest angelägna behoven.

Anslagstekniskt torde beloppet i fråga böra uppdelas sålunda, att posten för brandskyddsmateriel samt härför erforderliga administrationskostnader, eller i avrundat tal 445,000 kronor, anvisas över fjärde huvudtiteln, medan för byggnadstekniska anordningar, branddammar och brandbodas m. m. erforderliga medel, i avrundat tal 280,000 kronor, upptages såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond.

Vad slutligen angår *flygvapnets* medelsbehov, har detta av brandskyddskommittén beräknats till 958,200 kronor för byggnadstekniska åtgärder, 80,000 kronor för eldsläckningsmateriel, 380,000 kronor för branddammar, brandbodas, automatisk brandalarm m. m. samt 85,800 kronor för administration och oförutsedda utgifter, eller sålunda till sammanlagt 1,504,000 kronor. Av det förstnämnda beloppet belöpa 120,000 kronor på nya intendenturverkstäder vid två flottiljer samt nytt intendenturförråd vid en flottilj. Då jag icke på grundval av den nu föreliggande utredningen kan bilda mig en uppfattning om behovet av dessa byggnadsarbeten, anser jag mig icke här böra räkna med anslag till dessa ändamål. Däremot finner jag i likhet med flygförvaltningen det ändamålsenligt och i längden ekonomiskt fördelaktigt att redan nu som simbassänger anordna de branddammar, vilka böra komma till stånd vid Östgöta, Jämtlands, Svea och Göta flygflottiljer. Den härigenom uppstående kostnadsökningen torde med ledning av utav flygförvaltningen lämnade uppgifter kunna beräknas till 104,500 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för flygvapnets brandskyddsanordningar skulle i följd härav uppgå till $(1,504,000 - 120,000 + 104,500 =)$ 1,488,500 kronor. Från detta belopp synas emellertid böra dragas 20,000 kronor, belöpande på fatförråd vid två flottiljer. För ett av dessa förråd ha medel redan beräknats i propositionen 1941: 319. Beträffande behovet av det andra förrådet ha icke sådana särskilda skäl anförts, som böra föranleda ytterligare medelsanvisning utöver vad i sistnämnda proposition föreslagits. Medelsbehovet uppskattar jag alltså till 1,468,500 kronor.

I likhet med vad jag föreslagit beträffande arméns och marinens anslag för brandskyddsanordningar synes detta belopp böra uppdelas på driftbudgeten och kapitalbudgeten. Under fjärde huvudtiteln torde böra upptagas 100,000 kronor för eldsläckningsmateriel samt härför erforderliga administrationskostnader. För byggnadstekniska åtgärder samt för branddammar och brandbodas erforderligt belopp, $(1,468,500 - 100,000 =)$ i avrundat tal tillhoppa 1,368,000 kronor, lära böra anvisas såsom kapitalinvestering i flygvapnets delfond av försvarsväsendets fastighetsfond.

Med hänsyn till medelsåskandenas angelägna natur, torde anslag för nu berörda ändamål böra anvisas å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de åtgärder, som departementschefen föreslagit för åstadkommande av bättre förhållanden i fråga om det militära brandskyddet. De för ändamålet åskade medelsanvisningarna tillstyrkas av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa

a) för armén till *Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 525,000 kronor,

b) för marinen till *Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 445,000 kronor,

c) för flygvapnet till *Flygmateriel m. m.: Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 100,000 kronor,

d) till *Brandskyddsanordningar vid armén* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond, ett reservationsanslag av 75,000 kronor,

e) till *Brandskyddsanordningar vid marinen* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond, ett reservationsanslag av 280,000 kronor,

f) till *Brandskyddsanordningar vid flygvapnet* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond, ett reservationsanslag av 1,368,000 kronor.

Stockholm den 12 december 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 240.
